

Ábrahám élete

Textus: Gen.11.27-12.9

Gazdagrét, 1999. jan. 10.

Lekció: Mk. 10.17-27

Egy új kezdet

A ma olvasott rész a Teremtés könyvének, de talán az egész Ószövetségnek az egyik legfontosabb szakasza. Az ún. őstörténeteket (Gen.1-11) köti össze Izráel történetével. A történelem előtti idöket a történelem léptékei szerint belátható idökkel. A minden emberre vonatkozó tanítást Isten választott népe, Izráel életében végzett munkájával. Noé fiát, Sémét, leszármazottjával, Ábrahámmal. Istennek azt a tettét, amit a 12. fejezetben olvasunk, Ábrahám elhívását, csak az 1-11 fényében érthetjük meg. Ahhoz, hogy lássuk, milyen új kezdetről van szó ezekben a versekben, fel kell elevenítsük az őstörténet fő hangsúlyait. Mert ebben a részben a Mindenható Isten egy csodálatos tulajdonsága lepleződik le előttünk: *Ő mindig kész és képes újat kezdeni.* Lássuk, mit üzen nekünk ez a rész az új kezdetről először globális, majd individuális, egyéni értelemben.

I. Egy új kezdet globális értelemben

1. Mi az a helyzet, amelyben Isten szól, és elhívja Ábrahámot?

Tömören: a csend, a reménytelenség, a halál állapota. Ide fut ki az őstörténet.

- Gen.1-2: Isten megteremti a világot, benne az embert, és megáldja azt. Gen.3: Az ember átképi az Istentől való korlátot, határt, aminek az eredménye Isten büntetése, átok. De Isten kegyelmének jele: felöltözteti az embert - gondoskodik róla még a büntetésben is.
- Gen.4: A bűn terjed: Káin meggyilkolja Ábelt. Isten megbünteti, átkot mond ki rá: bujdosó és korbóló lesz az egész életében. Isten azonban pecsétet tesz rá, amellyel megvédi őt más gyilkos erőszaktól, és ez újra a kegyelem, a jövő, a reménység jele.
- Az özönvíz történetben elhatalmosodik a gonoszság és az erőszak a földön, és Isten úgy határoz, hogy elpusztít mindent, amit alkotott, de Noé kegyelmet talált előtte. Ő, családja, és minden élöböl egy pár megmenekül a Bábában, ami után Isten szövetséget köt az emberrel. A kegyelem és a reménység jele.
- A következő isteni ítélet a Bábél tornyát építöket éri. Akik Istent akarják kizárni életükböl, és ebben keresnek egységet, azoknak nyelvét Isten összekeveri. A határok átlépése újra szétszóródást, elszakadást, zürzavart hoz, mint korábban. Itt újra bűnröl és büntetésről olvasunk.

De hol van a reménységnek bármiféle jele? Hogyan mehet tovább az élet? Korábban Isten kegyelmének mindig láttuk valamilyen jelét, és most? Isten feladja? Isten hagyja, hogy alkotásai szétszórva, zürzavarban, egymást nem értve, tölle elszakítva éljenek? Elfogyott eddig is érthetetlen türelme, kegyelme, a jövőre, reménységre okot adó, biztató szava? Úgy tünik igen. Ez Isten csendje, a reménytelenség, a halál állapota. Az erőszak, gonoszság, istentelenség elterjedt, Istennek elege van. Nincs jele reménységnek a 11. fejezetben.

Ezt csak megerösíti Sém családfájának vége. Ábrám felesége, Száraj meddö, nincs gyermekük. Nincs jövőjük, nincs hova menniük. A meddöség itt hatékony metaforája a reménytelenségnek, az emberi történelem ürességének. Isten, az alkotó, áldást mondott a teremtéskor: szaporodjatok, sokasodjatok. Megismételte ezt az özönvíz után, amikor új kezdetet adott. Bábél tornya után mégis ide lyukad ki a történet. Istentöl elfordulva a jövő nem emberi lehetőség kérdése.

Ebben a helyzetben szólal meg Isten újra, váratlanul, meglepetésszerően: *"Az Úr ezt mondta Ábrahámnak: Menj el földedről, rokonságod közüül és atyád házából arra a földre, amelyet mutatok*

neked! Nagy néppé teszlek, és megáldalak, naggyá teszem nevedet, és áldás leszel." Ez az új kezdet az emberiség életében. Ez egy új kezdet globális értelemben. Figyeljük meg, hogy Isten éppen ott mutatja meg hatalmát, ahol az emberi lehetőségek már teljesen kifulladásra kerültek. Neki, ahhoz, hogy cselekedjen, nincs szüksége az emberi lehetőségekre. Ezért van szó új kezdetről. Ott, ahol az emberiségnek végérvényesen vége, ahol már nincs többé reménység az életre, az egymással és Istennel való igazi kapcsolatra, ahol termékenység és áldás helyett meddőség uralkodik, Isten beleszól a világ menetébe.

2. A világ menetébe, és nem pusztán Ábrahám életébe. Beszélünk majd arról, hogy mit jelent ez az egyén életében, de előbb tekintsünk arra, hogy Ábrahám elhívása miatt az egész emberiség életében lesz új kezdet.

Isten három ígéretet tesz Ábrahámnak: föld, nép, áldás. Ha megfigyeljük, felismerjük, hogy ebben az elhívásban, Ábrahám megáldásában, Isten az egész emberiségre nézve cselekszik. A föld ígérete egy nép ígéretével kapcsolódik össze, hiszen a földnek, "országnak" csak akkor van értelme, ha valaki lakni is fog ott. Ezért: "Nagy néppé teszlek...". Az Ábrahám magjából származó nép ígérete viszont a harmadik ígérethez kapcsolódik: "Általad nyer áldást a föld minden nemzetsége".

Nyilvánvaló tehát, hogy bár Isten itt hívását leszűkíti egy kiválasztott személyre, ezt az egész emberiségre nézve teszi. Az új kezdet Ábrahámval az egész, Istentől elszakadt, meddővé lett, reménytelenségbe jutott emberiségre vonatkozik. Az a hívás, amelyet Isten Ábrahámhoz intézett évezredek keresztül formálta a világ életét mind a mai napig. Ha Isten ott nem szólal meg, és nem kezd újat, nincs Izrael, nincsenek ígérek az eljövendő Messiásról, nincs testlétele, Krisztusnak halála és feltámadása. Nincs Pünkösöd, Babel ellentéte, nincs a Szentlélek kiáradása szívünkbe, általa megtérés és új élet. Nincs egy új, az egész világra kiterjedő közösség az egyház, nincs Gazdagréti Református Gyülekezet, és mindaz az áldás, amit itt Istentől és egymástól kapunk. Nincs úrvacsorai közösség, a bűnbocsánat bizonyossága és az eljövendő világról való meggyőződés. Mindezek helyett csak az őstörténet utolsó sorainak reménytelenséget sugárzó szomorú valósága.

Mi azonban a mai napon dicsérhetjük őt, aki újat kezdett e világ életében, és olyan újat, amelynek mi magunk lehetünk élvezői. Mert akik hitből valók, azok Ábrahám fiai - mondja Pál apostol (Gal.3.7) Így pedig rajtunk vannak mindazok az áldások, amelyeket Isten Ábrahámra helyezett. Lássuk meg, hogy a Jézus Krisztusba vetett hitnek milyen mélységei, ajándékai vannak! Dicsérjük Istent azért, hogy újat kezdett az egész világ életében, és ennek az újnak részesei lehetünk!

II. Egy új kezdet individuális értelemben

Ennek a textusnak egy másik fontos hangsúlya Ábrahám hite és engedelmissége. Olyan hitről és engedelmségről van itt szó, amely példává lett minden kor hívői számára. Megvizsgáltuk igényt az egész világra kiterjedő szempontból, lássuk meg azt is, mit tanít Isten az új kezdetről az egyén életében.

1. Ábrahám engedelmissége az új kezdet feltétele: 12:1: "Menj el..." 4: "Abrám elment, ahogyan azt az Úr mondta neki..."

Miből állt Ábrahám engedelmissége?

- *Hitt Istennek.* Amit Isten neki ígért, nem "reális", "normális" ígéret volt. Hagyd el földedet - és tőlem kapsz másikat (v.6 "akkor még kánaniak voltak ezen a földön"), valamint: nagy néppé teszlek - azt, akinek felesége meddő. Ábrahám hitt, és engedelmeskedett. Elhitte: Isten kész és képes megtenni azt, amit ígért, még akkor is, ha

lehetetlen. Ráállt Isten szavára, és követte őt. "És elindult, nem tudva, hogy hova megy" (Zsid.11.8.)

- *Kész volt megfizetni az árat.* Apja is elindult Kánaánba, de csak Háránig jutott. 11:31 és 12:5 párhuzama! Vajon miért?

Úr-Kaszdímról, Ábrahám szülőföldjéről: 250.000 ember, kereskedelem (Indiáig!) és fejlett kézművesség. Gazdag város. Egy "templomtorony", ziggurat tornyosult az utcák fölé, amelynek tetején Nannarnak, vagy Sinnek, a holdistennek a temploma volt a hozzátartozó papi osztályokkal. Ábrahám családjának városa gazdag kulturális élettel és magasfokú kényelemmel bírt.

Hárán szintén fontos város, kereskedelmi utak csomópontjánál. Vallása Úr-Kaszdímmal megegyező volt. Érthető, hogy Terah miért telepedett itt le. Ragaszkodott a régihez.

Látjuk tehát, hogy Ábrahám számára egyáltalán nem volt könnyű elhagyni Háránt, és elindulni a semmibe. Az is egyértelmű, hogy javarészt vándorló életet élt ("átvonult", "továbbvonult", "útnak indult"). Nem nomád ember, akinek ez természetes, hanem igazi városi ember, aki egészen máshoz szokott. De nemcsak a földjét, hanem "rokonságát" és "atyja házáat" is maga mögött kellett hagynia. *Kész volt megfizetni az árat.*

Az új kezdethez Ábrahámnak maga mögött kellett hagynia a bevett normákat, a biztonságot, a kiszámíthatóságot, mindazt, amit a bizonyos, már ismert, városi élet jelentett a vándorló, ígéretekre építő, bizonytalan élettel szemben. De csak ez vezet új kezdethez, termékenységhez, reménységhez. A biztoshoz való ragaszkodás a meddőséget, élettelenséget jelentené számára, míg a kockázat, a reménységet hozza magával.

2. Ez örök bibliai igazság mindenkinek, aki Krisztus követőnek vallja magát. Ahogy Ábrahám elhagyta a biztosat, és nem telepedett le, úgy van ez Isten újszövetségi népével, velünk is.

- Krisztus követésének, az újba való belépésnek ára van, és csak hittel lehetséges. A gazdag ifjú nem tudta maga mögött hagyni a biztonságát... maradt a terméketlen életnél. Ahhoz, hogy az az új, amit Isten elkezdett globálisan, a mi életünkben valósággá legyen, meg kell hallanunk Jézus Krisztus hívását: jöjj és kövess engem! A tanítványok azért hagyták ott hálóikat, vagy a vámszedők asztalát, mert hittek, és mert készek voltak megfizetni az árat. Te mit tartasz túl értékesnek? Miért nem indulsz el az új kezdet bizonytalan útján? Miért maradsz inkább az emberi biztonság terméketlenségében?
- Mi letelepedtünk, berendezkedtünk. Nem kívánunk úton lenni, ami pedig a Krisztus követés és a hit egyik megfogalmazása. Nem is hisszük, hogy Isten kész és képes újat kezdeni életünkben. Van, aki nem is vágyik semmi újra. A berendezkedett élet kiszámíthatósága, biztonsága - még ha meddő élet is ez - többet ér neki, mint valamiféle bizonytalan követés. Ha valami változik is, valami új kezdődik, az is a polgári élet normái szerint: új állás több pénzért, új lakóhely, mert nagyobb, vagy mert jobb környéken van, életmódban új: elmozdulás a kényelem felé. Ellenpéldák: David Wilkerson - TV-n keresztül, Rob Yackley - misszió, Jackie Pullinger. Isten itt tudja megmutatni hatalmát. Az engedelmségben tanulunk hitet! Indulj el!

Isten újra hív. Krisztus követésében nincs letelepedés, mindig úton vagyunk. Örvendezünk-e az új kezdetben, mert Krisztusban a miénk lett? Készek vagyunk-e követni, hinni és megfizetni az árat, ha újat akar kezdeni? Igaz-e ránk: "Mert nincsen itt maradandó városunk, hanem az eljövendőt keressük."? (Zsid.13.14.)